

Førstehjelpsutstyr

Denne veiledningen ble sist utgitt 2003. Denne elektroniske utgaven er korrigert senere, blant annet for endringer som følge av ny arbeidsmiljølov fra 1. januar 2006.

Innledning

Etter lov om arbeidsmiljø, arbeidstid og stillingsvern mv. (arbeidsmiljøloven) § 4-4 (1)(2) kan det være naturlig å ha førstehjelpsutstyr plassert lett tilgjengelig på arbeidsplassen når det er nødvendig for å sikre et fullt forsvarlig arbeidsmiljø.

Utstyret skal tilpasses arbeidsplassens arealmessige størrelse, antall arbeidstakere, geografisk beliggenhet, arbeidets karakter og øvrige arbeidsforhold inklusiv de organisatoriske. Ansvar for at førstehjelpsutstyret er på plass og er komplett til enhver tid påhviler arbeidsgiveren (arbeidsmiljøloven § 2-1).

Stasjonær enhet

Dette er førstehjelpsutstyr beregnet til en arbeidsplass, eller deler av denne, med inntil 50 personer. Antall enheter som er nødvendig, må også stå i forhold til lokalitetene (arbeidstakernes innbyrdes plassering med hensyn til blant annet avstand, forskjellige etasjer og lignende).

Komprimerende bandasje (enkeltpakning) liten	2 stk.
Komprimerende bandasje (enkeltpakning) stor	2 stk.
Steril kompress, små	2 stk.
Absorberende kompress, store	2 stk.
Nettingbandasjer eller gasbind i ulik størrelse 2 pk	2 stk.
Sårplaster	1 pk
Heftplaster 2,5 cm x 5 m	1 rull
Sterile tupfere	1 pk.
Trekanttørkle (fatle)	2 stk.
Sikkerhetsnåler	1 eske
Kraftig saks (til oppklipping av tøy og til bandasjer)	1 stk
Elastisk bind 10 cm x 5m	2 ruller.
Munn-til-munn-duk (med ventil eller filter)	2 stk.
Øyeskylleflasker med fysiologisk saltvann (2 a 0,5 l eller 1 a 1,0 l)	1-2 stk
Sårvaskeservietter	1 pk.

Brannbandasje f.eks 5 cm x 15 cm	1 pk..
Kort veiledning i førstehjelp	

Utrykningsenhet

Der hvor bedriftens virksomhet er spredt over større områder, bør det i tillegg til de stasjonære enhetene anskaffes en lett transportabel beredskaps-/utrykningsenhet. Denne enheten brukes når ulykken skjer i noen avstand fra den stasjonære enheten. Den bør være forseglet og kompletteres hver gang forseglingen er brutt.

Utrykningsenheten bør inneholde:

Komprimerende bandasje (enkeltmannspakning) liten	4 stk.
Komprimerende bandasje (enkeltmannspakning) stor	4 stk.
Steril kompress, små	2 stk.
Absorberende kompress, store	2 stk.
Nettingbandasjer eller gasbind i ulik størrelse	2 pk.
Trekanttørkle (fatle)	2 stk.
Sikkerhetsnåler	1 eske
Heftplaster 2,5 cm x 5 m	1 rull
Kraftig saks (til oppklipping av tøy og til bandasjer)	1 stk.
Munn-til-munn-duk (med ventil eller filter)	2 stk.
Brannbandasje f.eks 5 cm x 15 cm	1 stk.

Spesielle forhold

Hvor det foreligger fare for spesielle arbeidsulykker og/eller helseskader, må førstehjelpsutstyret suppleres med henblikk på å dekke slike behov. Det kan for eksempel være behov for utstyr og medisin til behandling av akutte forgiftninger. Det kan også være behov for spesielt utstyr til kunstig åndedrett. På markedet finnes det i dag lettbetjente oksygenapparater. Mere avanserte oksygenapparater bør anskaffes i samråd med helsepersonell/spesialopplært personell og bare nyttes av helsepersonell/spesialopplært personell.

Det bør foruten vanlig førstehjelpsutstyr og oksygenapparat/surstoffflaske, også finnes skinner og bærer, i den utstrekning det kan antas å bli bruk for slikt utstyr. Det er praktisk, og spesielt aktuelt i bedrifter med høy skadefrekvens, med eget førstehjelpsrom med vask.

På arbeidsplasser der det er fare for sprut av etsende stoffer i øynene, må førstehjelpsutstyret suppleres med utstyr for øyeskylling. Fortrinnsvis vannkran med mulighet for å kunne spyle oppover med bevegelig armatur eller nøddusj; øyeskylleflaske er mindre egnet. Vannstrålen skal være bløt og

gi rikelig vannmengde. Til skylling under transport til sykehus eller annen helseinstitusjon, brukes øyeskylleflasker med fysiologisk (0.9 % NaCl) saltvann. Øyeskylleflaskene må ha romtemperatur. Antall flasker som er nødvendig, avhenger av transporttiden.

Arbeidsplasser med lang transporttid til medisinsk kyndig hjelp kan ha nytte av et utvidet sortiment.

Oppbevaring av utstyr

Førstehjelpsutstyret bør vanligvis oppbevares i lett tilgjengelige skap, gjerne med glassdør. Skapet skal stå under oppsyn av en bestemt, skikket person. Innholdet må kompletteres til enhver tid. Pass på holdbarhetsgrenser. Sterilt bandasjemateriell er vanligvis holdbart i 5 år. Om nødvendig skal skapet låses eller forsegles. Med passende mellomrom bør skapet rengjøres.)

Førstehjelpere

På alle arbeidsplasser bør det til enhver tid være et passende antall utdannede førstehjelpere. Disse må også få utdypet instruksjon i førstehjelp om mer spesielle ulykker, helseskader og sykdommer som kan forekomme på arbeidsplassen. Førstehjelperne bør få gjenoppfrisket førstehjelpskunnskapene med 1-1½ års mellomrom.

Orienterende plakater

Like ved skap med førstehjelpsutstyr bør det være en plansje som ved instruktive tegninger og kortfattet tekst gir opplysninger om førstehjelpsarbeid. Slike plakater kan fås ved henvendelse til Norges Røde Kors og Norsk Folkehjelp.

I virksomheter hvor det kan oppstå spesielle forgiftninger, bør det finnes en plakat med forholdsregler og aktuelle tiltak ved forgiftninger, nær førstehjelpsskapet. Giftinformasjonssentralen på Ullevål sykehus kan kontaktes, telefon 22 59 13 00, hele døgnet.

Katastrofeberedskap

For virksomheter hvor det kan være fare for katastrofer eller katastrofelignende ulykker, for eksempel gassutbrudd, eksplosjoner og annet, henviser vi til "Storulykkeforskriften", best.nr. 562.

Alarmøvelser bør avholdes med passende mellomrom.

Industribedrifter med mere enn 40 ansatte skal ha et industrivern. Alt personell i industrivernet skal blant annet beherske livreddende førstehjelp. Nærmere råd og informasjon gis av Næringslivets sikkerhetsorganisasjon.

Arbeidstilsynets publikasjoner

Råd om førstehjelp gis i en rekke av Arbeidstilsynets publikasjoner. I en del forskrifter stilles det spesielle krav til førstehjelpsutstyr. Råd om førstehjelp gis også i datablad for helsefarlige stoffer som distribueres av produsent eller importør.

For flere råd om førstehjelp, se f.eks. boken "Førstehjelp" fra Norsk førstehjelpsråd i samarbeid med Gyldendal undervisning.

